

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 30.5.2012 r.
COM(2012) 299 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY
EUROPEJSKIEJ, RADY, EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW ORAZ EUROPEJSKIEGO BANKU INWESTYCYJNEGO**

**DZIAŁANIE NA RZECZ STABILNOŚCI, WZROSTU GOSPODARCZEGO I
ZATRUDNIENIA**

1. WPROWADZENIE

Aktualny kryzys jaki dotknął wiele części Europy wstrząsnął osadami zaufania w zdolność systemu politycznego i gospodarczego Europy do znajdowania rozwiązań na miarę ambicji Traktatu UE umożliwiających „stały rozwój (...), którego podstawą jest zrównoważony wzrost gospodarczy”. Wielu obywateli państw europejskich jest rozgniewanych i wstrząśniętych tempem, w jakim długi okres rosnącego poziomu życia zmienił się w ogromny kryzys finansowy, utratę ogromnej liczby miejsc pracy i wieloletnią perspektywę wysokiego zadłużenia. Zadłużenia, deficyty i zaburzenia równowagi gospodarczej, z którymi boryka się obecnie UE, nie wyniknęły nagle, lecz narastały latami. Sytuacja ta pociąga za sobą daleko idące skutki społeczne. Jest to czas próby dla rządów krajowych i dla UE. Część naszych obecnych trudności została zaimportowana do UE wskutek kryzysu finansowego. Część jest skutkiem działań wewnętrznych. W chwili obecnej liczy się jakość i skuteczność naszej reakcji.

Kryzys finansowy i gospodarczy ukazał współzależność gospodarek wszystkich państw UE, jak i współzależność między UE a innymi gospodarkami światowymi. Ujawnił on także poważne luki, braki i dysproporcje w światowych, unijnych i krajowych procesach kształtowania polityki. Od początku kryzysu UE i jej państwa członkowskie pracowały nad gruntownym przeglądem unijnego modelu ekonomicznego i przywróceniem jego konkurencyjności. W sformułowanym przez Komisję w październiku 2011 r. Planie działania na rzecz stabilności i wzrostu¹ oznacza to:

- nadanie tempa działaniom w tych obszarach polityki, które mają na celu poprawę stabilności i wzrostu, aby przywrócić trwały wzrost i wysokie poziomy zatrudnienia w UE;
- ustanowienie solidniejszego i lepiej zintegrowanego zarządzania gospodarczego, aby nierównowaga gospodarcza była zauważana i korygowana na dużo wcześniejszym etapie, poprzez poddanie krajowych polityk ściślejszemu nadzorowi na poziomie UE, co odzwierciedlałoby fakt, że przyszła siła i dobrobyt każdego państwa członkowskiego zależą od wszystkich pozostałych;
- wzmocnienie systemu bankowego poprzez kładzenie nacisku na to, aby banki ukazywały pełen zakres swojego zadłużenia, rozwiązywały problem długu zagrożonego i restrukturyzowały swoje modele działalności gospodarczej w sposób umożliwiający im udzielanie w przyszłości pożyczek przedsiębiorstwom i gospodarstwom domowym bez konieczności uciekania się do interwencji finansowanych ze środków publicznych;
- zareagowanie w sposób zdecydowany na problemy Grecji, udzielając jej wsparcia w postaci dwóch ogromnych pakietów finansowych i intensywnego wsparcia na program naprawy gospodarczej ukierunkowany na wzrost;
- udoskonalenie zabezpieczeń finansowych w strefie euro poprzez opracowywanie nowych sposobów wspierania państw członkowskich o bardzo wysokim poziomie zadłużenia w ich procesie odbudowy finansów publicznych za pomocą

¹ COM(2011) 669

bilansowania dochodów i wydatków, tak aby mogły one w przyszłości finansować usługi społeczne, opiekę zdrowotną, świadczenia emerytalne, edukację i infrastrukturę publiczną.

Postępy w realizacji tego planu działania były wyraźne aczkolwiek nierównomierne. Po tym jak nastąpiło zwolnienie tempa aktywności gospodarczej w naszej gospodarce widać wyraźne oznaki odzyskania równowagi przy zmniejszających się wysokich deficytach na rachunku obrotów bieżących narastających od lat 2007-2008, dostosowywaniu w górę płac w krajach posiadających nadwyżki oraz w dół w krajach wykazujących deficyt, a także dopasowaniu się cen nieruchomości w kilku państwach członkowskich do poziomu bardziej odpowiadającego bieżącym warunkom gospodarczym. Za sprawą nowego unijnego systemu zarządzania gospodarczego bolesny proces stabilizacji i reformy zaowocuje nową, silniejszą gospodarką UE.

Trwały, zrównoważony rozwój i wyższy poziom życia można zbudować tylko w oparciu o solidne finanse publiczne, głębokie reformy strukturalne i ukierunkowane inwestycje. Wyzwaniom tym można sprostać jednak tylko wtedy, kiedy ten proces poparty jest wystarczającym wzrostem gospodarczym. Stabilność i wzrost gospodarczy nie tylko nie są ze sobą sprzeczne, ale idą w parze. Na aktualny brak zaufania do gospodarki państwa członkowskie muszą zareagować śmiałoymi reformami, które odwróciłyby spadkowy trend w konkurencyjności. Trzeba podjąć pilne działania w celu zmniejszenia alarmujących braków w zakresie konkurencyjności w Unii i w strefie euro. UE jako całości udało się wprawdzie utrzymać swoją część handlu światowego, trzeba jednak przeciwdziałać spadkowi międzynarodowej konkurencyjności i utracie części rynku wyraźnie widocznej w przypadku szeregu państw członkowskich.

Na początek trzeba dać ludziom nadzieję i perspektywę lepszej przyszłości. Bez tej perspektywy polityczne i społeczne trudności związane z realizacją niezbędnych reform będą się zwiększać, co z kolei opóźni odbudowę gospodarczą. Należy osiągnąć porozumienie co do potrzeby zmian i wyborów, jakich należy dokonać, i zaufanie do słuszności tej potrzeby. Ważna rola w tym dialogu przypadnie partnerom społecznym.

Dlatego też UE powinna w ramach swojej ogólnej strategii położyć większy nacisk na wzrost gospodarczy. Trzeba to osiągnąć przez wsparcie się na połączonych działaniach na szczeblu krajowym państw członkowskich z działaniami na szczeblu UE, zakorzeniając te wysiłki w postanowieniach strategii Europa 2020 i w nowej strukturze zarządzania. Niektóre z kluczowych elementów tej inicjatywy na rzecz wzrostu już istnieją, muszą jednak zostać całkowicie wdrożone. Inne tymczasem będą wymagały wizji, odwagi i przywództwa, aby uwolnić ich potencjał, ale wyzwania, przed jakimi stoi obecnie UE, wymagają śmiałych i skutecznych działań.

W niniejszym komunikacie Komisja proponuje szereg elementów, które mogą stanowić część inicjatywy na rzecz wzrostu opartej na dwóch wzajemnie się wspierających filarach:

- szczeblu UE bazującym na sile i synergii wynikających ze współpracy na poziomie UE;
- szczeblu państw członkowskich bazującym na uwolnieniu potencjału wzrostu dzięki reformom strukturalnym wskazanym jako część europejskiego semestru.

W następstwie nieformalnego posiedzenia Rady Europejskiej w dniu 23 maja br. oraz w perspektywie czerwcowego szczytu Rady Europejskiej Komisja będzie nadal pracować nad wszystkimi ewentualnymi elementami, które mogą przyczynić się do uzyskania większego wzrostu gospodarczego i konkurencyjności.

2. ROLA UE W RAMACH NOWEJ INICJATYWIE NA RZECZ WZROSTU

Na poziomie UE uzgodniono strategię „Europa 2020”², której celem jest doprowadzić w Europie do inteligentnego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Strategia ta jest platformą dla nowej inicjatywy na rzecz wzrostu. Strategia „Europa 2020” jest ukierunkowana na kwestie zatrudnienia, energii, oświaty i szkolenia zawodowego, badań i ograniczania ubóstwa, uzgodnione przez wszystkie państwa członkowskie. Są one wskaźnikiem zamierzonego sposobu realizowania reform w Europie. Realizacja działań w tych dziedzinach zwiększy konkurencyjność oraz pomoże w konwergencji, pozwalając UE na osiągnięcie wyższego tempa wzrostu. Bardziej aktywne zaangażowanie w realizację celu w dziedzinie badań i rozwoju polegającego na inwestowaniu 3 % PKB w badania i rozwój mogłoby spowodować utworzenie 3,7 mln miejsc pracy i zwiększyć PKB Unii do 2020 r. o 800 mld EUR. Osiągnięcie celów strategii w zakresie energii i zmian klimatu spowodowałoby utworzenie do 2020 r. 5 milionów miejsc pracy, zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego Europy i pomogłoby w osiągnięciu naszych globalnych celów dotyczących zmian klimatycznych. Wydzwignięcie z ubóstwa co najmniej 20 milionów osób oznaczałoby nie tylko poprawę ich jakości życia, ale przyniosłoby również korzyści ekonomiczne dla ogółu społeczeństwa. Z przedstawionych danych wynika, że istnieje możliwość tworzenia nowych miejsc pracy i nowych możliwości biznesowych w całej UE, co przyczyniłoby się do znacznego zmniejszenia bezrobocia i zapewnienia lepszej, bardziej „ekologicznej” przyszłości dla naszych obywateli.

2.1. Mobilizowanie potencjału wzrostu unii gospodarczej i walutowej

W ostatnich latach poczyniono znaczne postępy na drodze do wprowadzenia silnych mechanizmów nadzoru, które są konieczne do utrzymania unii gospodarczej i walutowej. Sposób, w jaki UE i jej państwa członkowskie wprowadzą ten nowy system, zadecyduje o skuteczności polityki oraz zaufaniu na rynkach. W dłuższej perspektywie czasowej istnieje potrzeba pogłębienia integracji w celu ukończenia konstrukcji unii gospodarczej i walutowej. Silna Unia potrzebuje stabilnej waluty. Korzyści z niej odnoszą wszystkie państwa członkowskie, niezależnie od tego, czy są członkami strefy euro. Wiarygodność euro na rynkach międzynarodowych wpływa na zdolność Europy do zaciągania pożyczek po rozsądnych stawkach i do ich zwrotu dzięki solidnej gospodarce.

- Wzmocniony **pakt stabilności i wzrostu** stanowi dla UE oparty na określonych zasadach, silny instrument polityki, którego Unia potrzebuje do zapewnienia stabilnych finansów publicznych. Obecnie priorytetem dla większości państw członkowskich jest skorygowanie nadmiernego deficytu. Oprócz zaproponowanego ostatnio pakietu dwóch wniosków nie ma pilnej potrzeby zmiany niedawno uzgodnionych zasad. Istniejące zasady umożliwiają dokonanie oceny i zróżnicowanie między państwami członkowskimi zależnie od ich przestrzeni fiskalnej i warunków

² COM(2010) 2020.

makroekonomicznych, przy jednoczesnym zapewnieniu długoterminowej stabilności finansów publicznych. Centralną kwestią przy wdrażaniu wspomnianych zasad jest ocena środków budżetowych podjętych przez państwa członkowskie, zwłaszcza w kategoriach strukturalnych. Komisja będzie monitorować wpływ zaostrożonych ograniczeń budżetowych w zakresie wydatków pobudzających wzrost gospodarczy i wydatków na inwestycje publiczne. W razie konieczności wyda wytyczne w sprawie możliwości działania w granicach unijnych i krajowych budżetowych ram prawnych. W nadchodzących miesiącach opublikuje sprawozdanie w sprawie jakości wydatków publicznych, które będzie dotyczyło wymienionych kwestii.

- Dokonaliśmy znacznego postępu we wzmacnianiu **zabezpieczeń finansowych**. Wejście w życie europejskiego mechanizmu stabilności zaplanowano na dzień 1 lipca 2012 r. – na rok przed wyznaczonym terminem. Ma być to stały mechanizm finansowania zarządzania kryzysowego w strefie euro. Biorąc pod uwagę europejski mechanizm stabilności, europejski mechanizm stabilizacji finansowej oraz inne źródła finansowania na wypadek kryzysu, w chwili obecnej dysponujemy całkowitą zdolnością udzielania pożyczek w wysokości 800 mld EUR. Wraz z uzgodnionym niedawno zwiększeniem zasobów Międzynarodowego Funduszu Walutowego europejskie zabezpieczenie finansowe w znacznym stopniu przyczynia się do światowej sieci bezpieczeństwa finansowego. Kluczowe znaczenie ma jednak również sposób, w jaki będziemy wspomniane zabezpieczenia finansowe wykorzystywać. Państwa, które ratyfikują traktat fiskalny, skorzystają z szeregu nowych instrumentów, jakie oferuje europejski mechanizm stabilności. Instrumenty te trzeba będzie stosować bardziej elastycznie, aby umożliwić UE skuteczniejsze reagowanie na sytuacje kryzysowe. W tym względzie kwestie elastyczności i tempa działania mają znaczenie zasadnicze.
- **Wzmocnienie sektora bankowego UE**: udało się uniknąć całkowitego załamania systemu finansowego, a nadzór sektora finansowego całkowicie zmodernizowano. Transgraniczne banki są obecnie nadzorowane przez kolegia organów nadzoru, a ponadto istnieją też trzy nowe organy nadzoru w UE. Ustanowiono Europejską Radę ds. Ryzyka Systemowego w charakterze organu nadzoru makroostrożnościowego na szczeblu UE. Nadal istnieje potrzeba zakończenia dokapitalizowania niektórych banków w ramach strategii koordynowanej obecnie przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego. Niektóre banki rozpoczęły już wprowadzić spłatę pożyczek ze środków publicznych otrzymanych w trakcie kryzysu, jednak koszty poniesione przez podatników były ogromne. W celu zapewnienia, że sektor prywatny będzie wnosił swój proporcjonalny wkład we wszelkich przyszłych interwencjach finansowanych, w czerwcu br. Komisja zaproponuje prawodawstwo w sprawie wspólnych ram prawnych dotyczących uzdrawiania banków i firm inwestycyjnych oraz naprawy ich sytuacji. Dostarczy ono zestawu narzędzi umożliwiających w razie potrzeby przeprowadzenie kierowanej naprawy instytucji istotnych pod względem systemowym.
- **Zacieśnianie unii gospodarczej i walutowej**: wykraczając poza sytuację bezpośrednią, w kontekście przyszłości unii gospodarczej i walutowej UE potrzebne jest spojrzenie długoterminowe. Komisja będzie wspierać ambitne i uporządkowane działania. Na perspektywy wzrostu UE w dużym stopniu wpływa obecny brak zaufania do strefy euro. Tak długo, jak główne wątpliwości – takie jak sytuacja w Grecji – nie zostaną przezwyciężone, nie będzie mogło zapanować zaufanie

niezbędne dla inwestycji i tworzenia nowych miejsc pracy. W oparciu o dotychczasowe osiągnięcia potrzebny będzie proces, który określi główne kroki w kierunku pełnej unii gospodarczej i walutowej. Okazanie zdecydowanej determinacji do pójścia jeszcze dalej, pokazując polityczne zaangażowanie państw członkowskich na rzecz euro, będzie stanowić element przywrócenia zaufania do strefy euro i naszej zdolności do przewyciężenia aktualnych trudności. Będzie to wymagać zakrojonego na szeroką skalę procesu, który uwzględni kwestie prawne. Musi też obejmować wymiar polityczny, który da dalszej integracji legitymację demokratyczną i rozliczalność. Określenie głównych elementów tego procesu może obejmować między innymi dążenie do unii bankowej posiadającej system zintegrowanego nadzoru i jednolity system gwarancji depozytów. W przedstawionej w listopadzie 2011 r. zielonej księdze³ Komisja podała już do publicznej wiadomości swoje pomysły dotyczące tego, w jaki sposób strefa euro może przystąpić do wspólnej emisji długu. Trzeba będzie wypracować tempo i kolejność realizacji tych elementów, przedstawiając plan działań i harmonogram, ale jak najwcześniejsze potwierdzenie działań, które należy podjąć, będzie podkreślać nieodwracalności i trwałość euro.

2.2. Mobilizowanie potencjału rynku wewnętrznego

Ogólnie rzecz biorąc, rynek wewnętrzny towarów funkcjonuje prawidłowo, czego nie można powiedzieć o rynku usług czy jednolitym rynku on-line. Lepsze wykorzystanie potencjału rynku wewnętrznego jest jednym z najlepszych sposobów na pobudzenie wzrostu gospodarczego w całej UE. Decyzja o ostatecznym przyjęciu **patentu unijnego** przyniosłaby natychmiastowe ożywienie dla przedsiębiorstw innowacyjnych. Po bardzo wielu latach nadszedł wreszcie czas na decyzję.

W czerwcu Komisja zaproponuje środki mające na celu poprawę wdrażania **dyrektywy usługowej**. Wiele państw członkowskich zdecydowało się na utrzymanie barier i ograniczeń, które uniemożliwiają im i pozostałym państwom członkowskim osiągnięcie pełnych korzyści z dyrektywy pod względem konkurencyjności i wzrostu gospodarczego. Z analizy Komisji wynika, że gdyby zniesione zostały wszystkie ograniczenia, już osiągnięty 0,8 % zysk, który wynika z częściowego wdrożenia dyrektywy, można by zwiększyć o dodatkowe 1,8% PKB. Ukazuje ona również, że zmniejszenie lub wyeliminowanie barier ma pozytywny wpływ na przepływy handlowe i bezpośrednio inwestycje zagraniczne, a także poziomy wydajności w każdym państwie członkowskim. Zmniejszenie barier przyczyniłoby się również do skorygowania nierównowagi między krajami „nadwyżkowymi” i krajami „deficytowymi”.

W późniejszym okresie roku Komisja zaproponuje przyjęcie „**Aktu o jednolitym rynku II**” mającego na celu urzeczywistnienie jednolitego rynku w takich kluczowych dziedzinach, jak sektory cyfrowe i sieciowe, w których UE ma obecnie wyniki gorsze od oczekiwanych. Wyposażenie UE w fizyczną i wirtualną infrastrukturę, jaka jest jej potrzebna, aby stawić czoła wyzwaniom XXI wieku, może wyzwolić wzrost gospodarczy i zatrudnienie. Nowe technologie i sieci mogą przyczynić się do zmniejszenia zagęszczenia ruchu w przestrzeni powietrznej i na drogach Europy, pomóc we wprowadzeniu inteligentnych sieci przesyłowych, które mogą wykorzystywać energię ze źródeł odnawialnych i zasilac samochody o napędzie elektrycznym, a także

³ COM(2011) 818.

udostępnieniu wszystkim przedsiębiorstwom technologii zwiększających produktywność po niższych cenach dzięki przetwarzaniu w chmurze. Aby utrzymać swoją przyszłą konkurencyjność przemysłową, UE musi inwestować w kluczowe technologie wspomagające, takie jak biotechnologia, mikro- i nanotechnologie poprzez rozwój nowych towarów i usług oraz restrukturyzację procesów przemysłowych w celu modernizacji przemysłu.

Komisja stale podkreśla znaczenie zwalczania transgranicznych przeszkód podatkowych na rynku wewnętrznym. Postęp na poziomie UE może wspierać i ułatwiać działania poszczególnych państw członkowskich w realizowaniu poszczególnych celów strategii wzrostu i przyczynić się do zapewnienia solidnych ram ogólnych w zakresie poboru dochodów budżetowych, zwalczania nadużyć finansowych oraz zapewnienia uczciwych i solidnych warunków konkurencji. W tym kontekście Rada powinna podjąć działania w celu odblokowania wniosków Komisji dotyczących oszczędności, a także w odniesieniu do mandatów współpracy z państwami trzecimi. Jeszcze w tym roku Komisja opublikuje komunikat przedstawiający opcje rozwiązania kwestii rajów podatkowych i agresywnych technik planowania podatkowego. Komisja uważa, że grabieżczymi technikami planowania podatkowego należy się zająć równocześnie z działaniami przeciwko nadużyciom finansowym. Wymaga to szczegółowej pracy technicznej i wyraźnej woli politycznej, lecz korzyści mogłyby być znaczące nie tylko pod względem wzrostu dochodów, ale także pod względem poszanowania zasady uczciwości i lepszych warunków konkurencji.

Przykładem pozytywnych stosunków pomiędzy działaniami na szczeblu unijnym i państw członkowskich jest dziedzina opodatkowania energii. Wniosek Komisji w sprawie restrukturyzacji sposobu opodatkowania energii pomógłby w osiągnięciu celu, jakim jest przejście do niskoemisyjnej i efektywnej energetycznie gospodarki, przy jednoczesnym zmniejszeniu zakłóceń wynikających z różnego opodatkowania podobnych produktów służących do tych samych celów. Wzmocnienie neutralności podatkowej i nagradzanie bardziej ekologicznych źródeł energii mogłyby przyczynić się do realizacji podjętych przez UE celów w zakresie zmniejszenia emisji CO₂, efektywności energetycznej i energii odnawialnej.

2.3. Mobilizowanie potencjału kapitału ludzkiego

W swoim niedawnym pakiecie wniosków dotyczących zatrudnienia, Komisja zaproponowała zestaw konkretnych środków na rzecz odnowy gospodarczej sprzyjającej zatrudnieniu w całej UE. Do wdrożenia konkretnych działań zaproponowanych w celu wykorzystania potencjału tworzenia miejsc pracy w kluczowych sektorach gospodarki, takich jak ICT, opieka zdrowotna i zielona gospodarka, konieczna będzie współpraca między Komisją, państwami członkowskimi, partnerami społecznymi, a także zainteresowanymi podmiotami publicznymi i prywatnymi. Ścisłejsze monitorowanie krajowych planów zwiększania zatrudnienia poprzez analizę porównawczą i tablicę wyników zaproponowane przez Komisję jeszcze bardziej wzmocni impuls dla reform sprzyjających tworzeniu miejsc pracy. Z korzyścią dla tego impulsu powinny być także bliższe powiązania między zaleceniami dla poszczególnych krajów a wykorzystaniem funduszy strukturalnych, zwłaszcza Europejskiego Funduszu Społecznego, zgodnie z propozycją Komisji dla następnego okresu programowania (lata 2014-2020).

Przy ponad trzech milionach wolnych miejsc pracy w całej UE, wyższe inwestycje w umiejętności są konieczne, aby rozwiązać zjawisko niedopasowania kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy. Unijne programy, takie jak Erasmus czy Leonardo, odgrywają ważną rolę, ułatwiając studiowanie, szkolenie się i zdobywanie doświadczenia zawodowego w innych państwach członkowskich. Nowe instrumenty na poziomie UE, takie jak „panorama umiejętności” i „paszport umiejętności”, przyczynią się do zwiększenia uznawania umiejętności nabytych w jednym państwie członkowskim we wszystkich pozostałych państwach członkowskich. Komisja pracuje nad strategią poprawy mobilności siły roboczej oraz pomocą w dopasowaniu dostępnej siły roboczej i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy. Można osiągnąć znacznie więcej poprzez usunięcie prawnych i praktycznych przeszkód w swobodnym przepływie pracowników, w szczególności w zakresie przenoszenia uprawnień emerytalnych i koordynacji przepisów dotyczących ubezpieczenia społecznego oraz przez poprawę dopasowania popytu i podaży na rynku pracy dzięki przekształceniu EURES w prawdziwe narzędzie pośrednictwa pracy i rekrutacji.

2.4. Mobilizowanie zewnętrznych źródeł wzrostu

O ile zewnętrzny handel UE jest ogólnie rzecz biorąc zrównoważony, analiza Komisji według krajów wskazuje na niepokojącą utratę udziału w rynkach eksportowych w ciągu przedłużonego okresu przez niektóre państwa członkowskie. Wynika z tego jednak równocześnie, że przodujące pod tym względem państwa członkowskie wykorzystały wzrost eksportu do napędzenia swoich gospodarek. Ponadto dwie trzecie importów UE są ponownie wywożone po zwiększeniu wartości, co świadczy o tym, że przez zwiększenie zaangażowania w handel i relacje inwestycyjne z najważniejszymi partnerami UE może wiele zyskać. Duża część przyszłego światowego wzrostu będzie pochodzić z krajów o gospodarkach wchodzących, które charakteryzują się dużym potencjałem wzrostu. UE musi wykorzystać ten wzrost poprzez zawieranie dwustronnych i regionalnych umów handlowych i inwestycyjnych z najważniejszymi partnerami. Umowa o wolnym handlu z Koreą, która niedawno weszła w życie, od razu przyniosła korzyści w postaci 20% wzrostu eksportów UE w 2011 r. UE negocjuje obecnie kilka umów o wolnym handlu, a w toku przygotowań są kolejne. Jeżeli chcemy zrealizować ogromne korzyści, jakie te umowy oferują, musimy przyspieszyć tempo ich negocjacji i ratyfikacji.

2.5. Mobilizowanie potencjału unijnego finansowania wzrostu, którego potrzebuje Europa

Nawet w okresie ścisłej konsolidacji fiskalnej istnieje potrzeba lepszego ukierunkowania wydatków publicznych i inwestycji. Komisja zachęca do sprzyjającej wzrostowi gospodarczemu konsolidacji, zalecając państwom członkowskim ochronę wydatków na badania, edukację, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi, energię i usługi socjalne. Mimo że budżet UE jest niewielki i wynosi jedynie 1% PKB UE, stanowi on ogromną wartość dodaną i może okazać się katalizatorem dla wzrostu gospodarczego w całej Europie.

- **Wieloletnie ramy finansowe na lata 2014-2020:** Komisja przedstawiła wnioski dotyczące wzrostu gospodarczego i inwestycji budżetowych UE na następny okres finansowy. Wnioski Komisji łączą zalecenia dla poszczególnych krajów w zakresie reform strukturalnych ze wsparciem z budżetu UE, aby pomóc państwom

członkowskim w przeprowadzeniu niezbędnych zmian i inwestycji. Wnioski zawierają nowatorskie pomysły dotyczące finansowania badań i innowacyjności, połączenia Europy sieciami transportu, energii i łączności szerokopasmowych, a także zmodernizowania polityki rolnej i zwiększenia rozwoju obszarów wiejskich. Ponad 600 mld EUR z budżetu zaproponowanego przez Komisję miałyby zostać przeznaczone na finansowanie badań naukowych, sieci transeuropejskich, inwestycji w kapitał ludzki, politykę spójności i rozwój obszarów wiejskich. Jeśli kwota ta zostanie połączona z efektem dźwigni współfinansowania krajowego oraz stosowaniem innowacyjnych instrumentów finansowych, otrzymamy znaczącą **pulę środków na rzecz inteligentnego i trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu**.

Komisja zaproponowała wykorzystanie **obligacji na finansowanie projektów** w celu finansowania niektórych projektów infrastrukturalnych i zwiększenia dotacji z budżetu UE. Celem obligacji na finansowanie projektów jest utworzenie dłużnych rynków kapitałowych jako dodatkowego źródła finansowania projektów infrastrukturalnych oraz stymulowania inwestycji dotyczących najbardziej strategicznej infrastruktury UE w zakresie transportu, energii i łączności szerokopasmowej. Chodzi o zainteresowanie inwestorów instytucjonalnych finansowaniem w ramach rynku kapitałowego rentownych projektów ze stabilnymi i przewidywalnymi przepływami pieniężnymi poprzez poprawę jakości kredytowej wyemitowanych przez przedsiębiorstwa prywatne obligacji na finansowanie projektów. W celu sprawdzenia tego podejścia Komisja zaproponowała wprowadzenie etapu pilotażowego obligacji projektowych w latach 2012-2013. Współprawodawcy przyspieszyli prace, aby umożliwić EBI rozpoczęcie jeszcze w tym roku projektów pilotażowych.

- **Budżet UE na 2013 r.:** Komisja zaproponowała niezbędny wzrost o 7% w środkach na płatności, aby móc sprostać spodziewanym wnioskom o płatność z państw członkowskich. Wzrost ten pozostaje poniżej pułapu środków na płatności uzgodnionych w zakresie obecnych ram finansowych UE. Wszystkie te płatności będą przeznaczone na wspieranie inwestycji produktywnych, zatrudnienia i pomocy szkoleniowej oraz finansowania badań w państwach członkowskich. W niektórych państwach członkowskich z funduszy UE współfinansuje się ponad 50% wszystkich inwestycji publicznych, tak więc zdolność do honorowania zobowiązań UE jest ważnym sposobem promowania wzrostu gospodarczego.
- **Ukierunkowanie funduszy strukturalnych na wzrost gospodarczy i konwergencję w latach 2012-2013:** polityka spójności UE mobilizuje średnio 65 mld EUR rocznie na inwestycje, które wspierają rozwój gospodarczy i tworzenie miejsc pracy. Aby lepiej zareagować na potrzeby wynikające z kryzysu, zmieniono przeznaczenie funduszy w wysokości 17 mld EUR w ramach istotnego przesunięcia na rzecz badań i innowacji, wsparcia MŚP i instrumentów rynku pracy dla osób ze słabszych grup społecznych oraz inwestycji w infrastrukturę i efektywność energetyczną. Wysiłki te będą kontynuowane. Wcześniej zmieniono też przeznaczenie ponad 7 mld EUR jako część wysiłku pilotażowego grupy zadaniowej w celu zwiększenia wsparcia na rzecz zwalczania bezrobocia osób młodych oraz poprawy dostępu do finansowania dla MŚP.

- **Zwiększenie kapitału wpłaconego Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI):** dla celów zgodności z zasadami należytych praktyk bankowych EBI potrzebuje zwiększenia kapitału wpłaconego, jeżeli ma on utrzymać obecny wysoki poziom rocznej działalności kredytowej na poziomie około 65 mld EUR rocznie. Zgodnie z wnioskiem Komisji, wzrost kapitału wpłaconego w wysokości 10 mld EUR powinien być uzgodniony przez państwa członkowskie będące jego udziałowcami, jako część nowej unijnej inicjatywy na rzecz wzrostu. Zwiększyłyby to znacznie ogólne kredytowanie do 180 mld EUR. Dodatkowe kredyty, na jakie pozwoliłoby takie zwiększenie kapitału, powinny być rozłożone na całą UE, w tym kraje najbardziej podatne na zagrożenia. Kredyty te powinny być ukierunkowane na wspieranie sektora MŚP, w tym w obszarach takich jak wydajność energetyczna i renowacja mieszkań, które mogą generować tak potrzebne miejsca pracy w mocno dotkniętym sektorze budownictwa, a jednocześnie pomóc UE w osiągnięciu globalnych celów związanych z klimatem i energią. Jeżeli takie podwyższenie kapitału zostanie uzgodnione, Komisja będzie współpracować z państwami członkowskimi, aby pomóc im w wykorzystaniu ich przydziału funduszy strukturalnych, dzielić ryzyko kredytowe EIB, a także udzielać gwarancji kredytowych dla MŚP. To połączenie instrumentów finansowych mogłoby pobudzić działalność gospodarczą we wszystkich sektorach i regionach oraz pomóc przezwyciężyć brak dostępu do kredytów, z jakim obecnie borykają się MŚP.
- **Podatek od transakcji finansowych:** Komisja zaproponowała wprowadzenie podatku od transakcji finansowych. Zgodnie z jej wnioskiem⁴ dochody z tytułu takiego podatku (szacowane na ok. 57 mld euro) mogły zostać wykorzystywane na finansowanie inwestycji pobudzających wzrost gospodarczy lub dokapitalizowanie banków. Komisja zaproponowała, aby część wpływów do budżetu UE wykorzystać na potrzeby zmniejszenia składek państw członkowskich do budżetu UE.

3. ROLA PAŃSTW CZŁONKOWSKICH W NOWEJ INICJATYWIE NA RZECZ WZROSTU

3.1. Mobilizowanie potencjału europejskiego semestru w 2012 r.

Aby przybliżyć nas do osiągnięcia celów strategii „Europa 2020”, Komisja przekazała Radzie w ramach europejskiego semestru w 2012 r. konkretne zalecenia dla poszczególnych państw członkowskich i znacznie wzmocniony pakt stabilności i wzrostu. Zalecenia te opierają się na szczegółowej analizie sytuacji każdego państwa członkowskiego, również pod względem realizacji zaleceń europejskiego semestru w 2011 r.⁵ oraz sposobu, w jaki wytyczne zawarte w rocznej analizie wzrostu gospodarczego z 2012 r.⁶ zostały uwzględnione przez państwa członkowskie. Każde państwo członkowskie ma swoją specyfikę i zalecenia dla poszczególnych krajów Komisji są tak dostosowane, aby uwzględniać ich mocne i słabe strony oraz potencjał radzenia sobie z wyzwaniami. Należy jednak również pamiętać, że gospodarki wszystkich państw członkowskich są ze sobą nierozzerwalnie powiązane – jest to podyktowane nie tylko wyborami politycznymi, uwarunkowaniami historycznymi czy geograficznymi, ale także względami dynamiki, jaką nadają nowe technologie, które

⁴ COM (2011)594 oraz COM (2011) 510.

⁵ COM(2011) 400.

⁶ COM(2011) 815.

wkroczyły na rynki w niespotykanym dotąd tempie. To właśnie suma sytuacji w poszczególnych krajach nadaje ogólny kierunek UE. Pozytywne i negatywne efekty zewnętrzne działań krajowych (lub zaniechania działania) na pozostałą część UE są nieuchronne, stąd potrzeba ogólnounijnego systemu zarządzania gospodarczego wdrażanego w ramach europejskiego semestru (zob. załącznik 1).

Po raz pierwszy Komisja dokonała także szczegółowej analizy w oparciu o procedurę dotyczącą nadmiernego zakłócenia równowagi⁷. Procedura ta została opracowana w sposób sprzyjający ogólnej stabilności makroekonomicznej i wzrostowi gospodarczemu oraz zwiększeniu konkurencyjności. Przy okazji zastosowania wspomnianej procedury opublikowano w lutym br. pierwsze sprawozdanie w ramach mechanizmu ostrzegania. Zgodnie z ustaleniami tego sprawozdania przeprowadzono pierwszą grupę szczegółowych analiz, która dotyczyła dwunastu krajów (Belgii, Bułgarii, Danii, Hiszpanii, Francji, Włoch, Cypru, Węgier, Słowenii, Finlandii, Szwecji oraz Zjednoczonego Królestwa)⁸. Potwierdziły one istnienie braku równowagi, który nie są nadmierne, ale wymagają uwagi, w tym kontynuacji przeprowadzanej właśnie korekty między krajami „nadwyżkowymi” i krajami „deficytowym”. W zaleceniach dla poszczególnych krajów zawarto zalecenia prewencyjne dotyczące polityki wspierania konkurencyjności i dostosowywania rynku pracy, delewarowania przez sektory publiczny i prywatny, a także stabilnego rozwoju sytuacji na rynkach aktywów. .

3.2. Ocena i zalecenia Komisji

W ogólnej ocenie Komisji państwa członkowskie podejmują konieczne działania w celu skorygowania istniejącej nierównowagi w swoich finansach publicznych i zapewnienia równowagi fiskalnej, ale nie zawsze dzieje się to w sposób najbardziej sprzyjający wzrostowi gospodarczemu. Bezrobocie, zwłaszcza wśród osób młodych, jest poważnym problemem, którego nie można rozwiązać od razu, jednak należy podjąć natychmiastowe kroki w celu zwiększenia zatrudnienia i wydajności, a także zapewnić lepsze dopasowanie umiejętności do potrzeb rynku pracy oraz szkolenia, aby umożliwić ludziom powrót do pracy na dobrze funkcjonujących rynkach pracy. Ogólnie rzecz biorąc, należy zająć się usuwaniem negatywnych skutków społecznych kryzysu, które dotyczą także poziomów ubóstwa.

Szereg państw członkowskich, w szczególności kraje objęte programem dostosowania strukturalnego i kraje poddane wnikliwej obserwacji rynku, podejmują znaczne reformy strukturalne, w tym reformy rynków pracy. Wysiłki te mają podstawowe znaczenie dla podtrzymania ożywienia i trwałego wzrostu gospodarczego i mają przyczynić się do ogólnego zmniejszenia nierównowagi makroekonomicznej w Europie. W całej Unii konieczne są jednak znacznie szersze zakrojone działania, które pozwolą uwolnić nasze możliwości wzrostu, otworzyć szanse rozwoju przedsiębiorstw, wykorzystać potencjał nowych źródeł miejsc pracy, na przykład w dziedzinie gospodarki ekologicznej, usług, w sektorach energii, w turystyce i w gospodarce cyfrowej oraz podnieść poziom umiejętności i innowacji. Niezbędne są pilne działania służące wspieraniu ożywienia gospodarczego i poziomu życia oraz mające na celu sprostanie wyzwaniom wynikającym ze starzenia się społeczeństw.

⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania.

⁸ „Krajów objętych programem” (Grecji, Irlandii, Portugalii i Rumunii) nie objęto analizą.

Komisja jest zaniepokojona faktem, że poziom zobowiązań podjętych przez państwa członkowskie nie pozwoli UE osiągnąć przewodniczących celów na 2020 r. w zasadniczych obszarach, takich jak stopa zatrudnienia, badania i rozwój, edukacja i zwalczanie ubóstwa. Niezależnie od tego osiągnięcie tych celów ma dla przyszłości Europy znaczenie zasadnicze.

W jaki sposób państwa członkowskie mogą uwolnić swój potencjał wzrostu?

W rocznej analizie wzrostu gospodarczego z 2012 r. Komisja wskazała, że wysiłki na poziomie krajowym i unijnym w 2012 r. powinny koncentrować się na pięciu celach priorytetowych:

- realizacji zróżnicowanej, sprzyjającej wzrostowi gospodarczemu konsolidacji fiskalnej;
- przywróceniu normalnego kredytowania gospodarki;
- promowaniu wzrostu gospodarczego i konkurencyjności na dziś i jutro;
- działaniu na rzecz rozwiązania problemu bezrobocia i społecznych skutków kryzysu;
- modernizacji administracji publicznej.

W niniejszej części podsumowano najważniejsze ustalenia analizy Komisji dotyczącej poszczególnych krajów, opartej na programach stabilności lub konwergencji państw członkowskich, krajowych programach reform oraz, w stosownych przypadkach, zobowiązaniach podjętych w ramach paktu euro plus. Podany w ramce tekst na początku każdej sekcji zawiera podsumowanie głównych zaleceń dla poszczególnych krajów i wskazuje, w jaki sposób ich realizacja może przyczynić się do krajowych perspektyw wzrostu gospodarczego.

Realizacja zróżnicowanej, sprzyjającej wzrostowi gospodarczemu konsolidacji fiskalnej

Zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczące sprzyjającej wzrostowi gospodarczemu konsolidacji fiskalnej mają na celu zapewnienie stopniowego wdrożenia przez wszystkie państwa członkowskie racjonalnej polityki fiskalnej. Są one zgodne ze zróżnicowanymi strategiami fiskalnymi uwzględniającymi specyfikę państw członkowskich, zwłaszcza istniejące zagrożenia fiskalne i makrofinansowe. W procesie zmniejszania deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz wysokości długu zachęca się państwa członkowskie do utrzymania inwestycji publicznych w dziedzinie badań naukowych, innowacji, kształcenia, energii oraz do uczynienia systemów zabezpieczenia społecznego obejmujących uprawnienia emerytalne bardziej trwałymi i skutecznymi. Istnieje kilka zaleceń dotyczących opodatkowania, mówiących o tym, aby przenosić obciążenia podatkowe z opodatkowania pracy na podatki środowiskowe i konsumpcyjne, zwiększać wydajność poprzez usunięcie wielu zwolnień (w tym obniżonych stawek) oraz zwalczać uchylanie się od płacenia podatków i szarą strefę. Zaleca się również państwom członkowskim dopilnowanie dyscypliny budżetowej na poziomie regionalnym.

23 państwa członkowskie są obecnie przedmiotem procedury nadmiernego deficytu w ramach paktu stabilności i wzrostu. W ich przypadku zalecenia dla poszczególnych krajów zawarte w tym pakiecie odzwierciedlają potrzebę przestrzegania zaleceń naprawczych wydanych uprzednio przez Radę. W przypadku Niemiec i Bułgarii Komisja podjęła w dniu 30 maja br. oddzielnie decyzję o zaproponowaniu zniesienia decyzji o ich nadmiernym deficycie. Ponadto w związku z oceną działań podjętych przez Węgry i zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie Funduszu Spójności UE Komisja przyjęła również wniosek dotyczący decyzji Rady o zniesieniu dokonanego w marcu 2012 r. zawieszenia zobowiązań z Funduszu Spójności. W przypadku państw członkowskich nieobjętych procedurą nadmiernego deficytu specyficzne dla poszczególnych krajów zalecenia zachęcają władze do wdrożenia planów fiskalnych, które zarówno sprzyjają wzrostowi jak i są ukierunkowane na osiągnięcie i utrzymanie pozycji budżetowych, które zapewniają długoterminową stabilność finansów publicznych, w tym kosztów związanych ze starzeniem się społeczeństwa.

Analiza Komisji pokazuje, że państwa członkowskie postępują zasadniczo zgodnie ze swoimi wysiłkami na rzecz konsolidacji fiskalnej i zmniejszają deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych. Te poziomy deficytów mają zmniejszyć się z 4,5% w 2011 r. do 3,5% w 2012 r. Jednakże wskaźnik zadłużenia sektora instytucji rządowych i samorządowych wciąż wrasta, osiągając 86% PKB w 2012 r., co wynika także z niższego wzrostu gospodarczego. Komisja uważa, że zasadnicze znaczenie ma przestrzeganie uzgodnionych terminów **korekty nadmiernych deficytów** i szybkie zbliżenie się do średniookresowych celów budżetowych wyznaczonych przez Radę. Takie dostosowania fiskalne powinny być realizowane w sposób sprzyjający bardziej zrównoważonemu wzrostowi gospodarczemu, jak to opisano to poniżej. Jest to zgodne z paktem na rzecz stabilności i wzrostu, który zezwala na działanie automatycznych stabilizatorów na ścieżce dostosowania strukturalnego prowadzącej do korekty nadmiernego deficytu, a w końcu także do osiągnięcia celów średniookresowych. Jednocześnie w przypadku państw członkowskich, które są poddane najwnikliwszej obserwacji rynków, Komisja podkreśla konieczność kontynuowania ambitnej konsolidacji nawet w obliczu gorszego niż przewidywano środowiska makroekonomicznego. Wykorzystanie dostępnej przestrzeni fiskalnej na rzecz inwestycji wspierających wzrost gospodarczy zaleca się również w przypadku krajów, które wychodzą z procedury nadmiernego deficytu. Jak tego wymaga prawodawstwo UE, wprowadza się wzmocnione krajowe ramy fiskalne. Potrzebne są jednak szczególnie wysiłki, aby zapewnić sprzężenie dyscypliny fiskalnej na szczeblu centralnych instytucji rządowych z równie skutecznym działaniem dotyczącym utrzymywania finansów publicznych pod kontrolą na **szczeblu regionalnym**. Jest to szczególnym wyzwaniem w przypadku kilku krajów federalnych lub krajów o strukturze autonomicznych regionów.

Ważną kwestią będzie poprawa jakości finansów publicznych poprzez priorytetowe traktowanie wydatków na cele strategii „Europa 2020” i zapewnienie możliwie dużej efektywności przy takich wydatkach. Unijna kontrola pomocy państwa przyczynia się do promowania jakości wydatków i minimalizacji zakłóceń. Komisja przedstawiła ostatnio **ambitny wniosek dotyczący modernizacji pomocy państwa**, zgodnie z którym państwa członkowskie będą musiały zapewnić większą zgodność z zasadami oraz lepszą koordynację wewnętrzną interwencji pomocy państwa na szczeblu krajowym.

Systemy emerytalne są dostosowywane w taki sposób, aby sprostać wyzwaniom związanym ze starzeniem się społeczeństwa; cechą wspólną głównych reform wdrażanych w szeregu krajów jest wydłużanie życia zawodowego. Reformy te mają

zasadnicze znaczenie dla ograniczenia kosztów finansowych i zapewnienia długoterminowej stabilności finansowej właściwych systemów opieki społecznej. Jednocześnie, wraz ze wzrostem średniej długości życia, niezbędne jest przyciągnięcie starszych pracowników do rynku pracy i utrzymanie ich na nim przez okres dłuższy niż obowiązujący w aktualnych modelach przechodzenia na emeryturę oraz rozważenie, czy poziom emerytur jest właściwy, aby zapobiec ubóstwu w podeszłym wieku. Mniejsze postępy poczyniono w obszarze systemów opieki zdrowotnej, gdzie potrzeba dostępu do opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej musi być równoważona rosnącą presją finansową związaną z sytuacją demograficzną.

W celu utrzymania konsolidacji fiskalnej szereg państw członkowskich **podnosi podatki**. Komisja wezwała do zmniejszenia opodatkowania pracy i jednoczesnego zwiększenia podatków od działalności szkodliwej dla środowiska, od konsumpcji i nieruchomości oraz do zadbania o to, by najuboższe warstwy społeczeństwa nie ponosiły nieproporcjonalnie dużego ciężaru. Szereg państw członkowskich znacznie podniósł wprawdzie podatki konsumpcyjne i zaczął odwracać spadkowy trend w dziedzinie podatków ekologicznych, brak jednak oznak ogólnego obniżenia opodatkowywania pracy. Pewne starania w tym zakresie są czynione i należy je kontynuować, dążąc do zniesienia zwolnień podatkowych i subsydiów, a także obniżonych stawek, na przykład w przypadku VAT-u. Podejmowane są działania na rzecz lepszego przestrzegania przepisów podatkowych, konieczne są jednak znacznie bardziej zdecydowane działania mające na celu zwalczanie **szarej strefy**.

Przywrócenie normalnego kredytowania gospodarki

W celu przywrócenia normalnego kredytowania gospodarki zalecenia dla poszczególnych krajów skupiają się na dokończeniu restrukturyzacji sektora bankowego przy jednoczesnym unikaniu nadmiernego zmniejszenia udziału finansowania dłużnego.

Czynione są starania, by kontynuować **restrukturyzację sektora finansowego** i wzmocnić jego nadzór, zgodnie z prawodawstwem i zaleceniami UE. Sytuacja banków, które zostały najbardziej narażone na skutki kryzysu i nadal odczuwają problemy, wciąż stanowi powód do zaniepokojenia. To właśnie jest przyczyną ujęcia w zaleceniach dla niektórych krajów wezwań do większej restrukturyzacji i środków ostrożności.

Przywrócenie **normalnego poziomu przepływów kredytowych** do gospodarki realnej jest wciąż problemem dla wielu krajów, szczególnie dla MŚP. O ile częściowo można to wytłumaczyć słabością bilansów i perspektyw przedsiębiorstw, jednak znaczącą rolę odgrywa również brak odpowiednich kanałów dotarcia do MŚP. Należy propagować nowe zasoby kapitałowe dla firm, włącznie z dostępem do pożyczek społecznościowych, kapitału *private equity* oraz kapitału podwyższonego ryzyka. W niektórych państwach członkowskich ważną rolę mogą odegrać w tym kontekście fundusze strukturalne UE, poprzez finansowanie pożyczek i gwarancji z wykorzystaniem konkretnych instrumentów.

Wiele MŚP odczuwa skutki zalegania z płatnościami przez organy publiczne. Problemem tym zajęto się w nowej dyrektywie w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych, która wejdzie w życie w marcu 2013 r.

Niezbędne mogą okazać się dodatkowe wysiłki ze strony organów publicznych w celu rozliczenia zaległych należności sprzed wejścia w życie dyrektywy.

Promowanie wzrostu gospodarczego i konkurencyjności dziś i w przyszłości

W ramach promowania wzrostu i konkurencyjności zalecenia dla poszczególnych krajów koncentrują się na ulepszaniu otoczenia biznesu, między innymi poprzez zmniejszenie obciążeń administracyjnych, oraz otwarciu na konkurencję sektorów sieciowych, takich jak rynek energetyczny, kolejowy i telekomunikacyjny, aby przedsiębiorstwa i obywatele mogli korzystać z lepszych usług po niższych cenach. W niektórych przypadkach zaleca się większą niezależność dla organów regulacyjnych. Zalecenia odnoszą się do wdrażania dyrektywy usługowej poprzez usunięcie nieuzasadnionych lub nieproporcjonalnych ograniczeń dotyczących świadczenia usług, w tym dyskryminacji ze względu na przynależność państwową lub miejsce zamieszkania. Zajmują się one również istniejącymi ograniczeniami w sektorze handlu detalicznego. Inne zalecenia dotyczą zwiększenia roli badań i innowacji, poprawy skuteczności wykorzystania zasobów oraz lepszego powiązania edukacji z potrzebami rynku pracy.

W wielu państwach członkowskich dostęp do szeregu **usług** jest niedostateczny. Pomóc mogłoby bardziej ambitne wykonywanie dyrektywy usługowej, a także podjęcie kroków na rzecz zwiększenia konkurencji i konkurencyjności w sektorze detalicznym, ograniczenie barier wchodzenia przedsiębiorstw na rynek i wychodzenia z niego, a także zniesienie nieuzasadnionych ograniczeń w zakresie usług dla przedsiębiorstw i usług świadczonych w ramach wolnych zawodów, zawodów prawniczych, doradztwa rachunkowego lub technicznego, sektorów zdrowia i opieki społecznej. Otwarcie **rynków zamówień publicznych** poprzez aktywne szukanie ofert transgranicznych również pobudziłyby nowe możliwości, procesy i innowację.

Konieczna jest znaczna poprawa działania kluczowych **sektorów sieciowych** – transportu, energetyki i sieci szerokopasmowych. W wielu krajach konieczne są inwestycje w infrastrukturę, aby poprawić połączenia międzysystemowe, zwiększyć podaż i umożliwić konkurencję cenową. Biorąc pod uwagę ograniczone pole manewru polityki fiskalnej, należy stosować innowacyjne formy finansowania łączące źródła publiczne i prywatne, takie jak obligacje UE na finansowanie projektów. Poziom konkurencji na wielu rynkach jest nadal niski, a ogólnounijne ramy prawne nie weszły jeszcze w pełni w życie: połowa państw członkowskich nie dokonała jeszcze transpozycji dyrektyw dotyczących rynku wewnętrznego energii lub nie zrobiła tego właściwie. W kilku państwach członkowskich istnieje potrzeba większej konkurencji między dostawcami energii, zniesienia cen regulowanych i większej niezależności organu regulacyjnego. W obszarze transportu niezbędne są dalsze starania na rzecz zmniejszenia obciążenia regulacyjnego i barier w dostępie do rynku kolejowego w dużych państwach członkowskich lub państwach tranzytowych. Rozpowszechnienie sieci szerokopasmowych jest wciąż niewielkie, a w zakresie poprawy usług i zapewnienia korzystania z handlu elektronicznego nadal wiele pozostaje do zrobienia.

W obliczu coraz mniejszej dostępności zasobów, niestabilności cen i obecnych zmian klimatu konieczne jest zwiększenie efektywnego wykorzystania zasobów oraz przejście na gospodarkę niskoemisyjną, aby jeszcze bardziej zwiększyć europejską konkurencyjność. Efektywniejsze korzystanie z zasobów i lepsze zarządzanie zasobami

naturalnymi stworzy znaczące możliwości gospodarcze pod względem przyszłego wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy, co przyczyni się do większej produktywności, niższych kosztów i większych innowacji.

Wysoki poziom **badania, rozwoju i innowacji** ma podstawowe znaczenie dla utrzymania konkurencyjności Europy. Nawet jeśli niektóre państwa członkowskie znajdują się obecnie wśród światowych liderów w wielu dziedzinach, Europa jako całość wraz z upływem czasu pozostaje w tyle. W wielu państwach członkowskich wydatki publiczne na badania, zamiast zostać wyodrębnione lub zwiększone, w wyniku konsolidacji fiskalnej zostały ograniczone. Bez wątplenia dodatkowe prywatne inwestycje w badania i rozwój są niezbędne i – jeśli to konieczne – trzeba do nich skłaniać za pomocą publicznych zachęt. Należy lepiej powiązać wyniki badań naukowych z rynkiem poprzez zamówienia przedkomercyjne. Ogólnie rzecz biorąc, istnieje oczywista potrzeba większego partnerstwa między sektorem edukacji i instytucjami uczenia się przez całe życie, organami badawczymi i przedsiębiorstwami, przy pełnym wykorzystaniu dostępnych instrumentów UE.

Problem bezrobocia i społeczne skutki kryzysu

Tematem wielu zaleceń jest tworzenie warunków sprzyjających zwiększeniu zatrudnienia, zwiększaniu udziału i utrzymaniu ludzi na rynku pracy. Istnieje szczególnie nacisk na zwalczanie bezrobocia osób młodych, ograniczenia przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz poprawy szkoleń, w tym kształcenia zawodowego, oraz rozwój praktyk. W kilku zaleceniach ujęto walkę z ubóstwem oraz wspieranie słabszych grup społecznych. Istnieją również zalecenia dotyczące większego i bardziej zindywidualizowanego wsparcia dla osób poszukujących pracy oraz propagowania zatrudniania kobiet w pełnym wymiarze czasu.

Zaleca się także, aby państwa członkowskie zadbały o to, by ich mechanizmy ustalania płac właściwie odzwierciedlały rozwój wydajności pracy oraz pobudzały tworzenie miejsc pracy. Kryzys doprowadził do znacznego wzrostu **bezrobocia** i znacznie pogorszył perspektywy znalezienia pracy dla wielu obywateli, którym grozi wycofanie się z rynku pracy. Wysoki poziom bezrobocia może utrzymać się jeszcze przez pewien czas ze względu na opóźnienie, z jakim ożywienie gospodarcze wpłynie na poprawę sytuacji na rynku pracy. Stosowana jest aktywna polityka rynku pracy, obejmująca np. szkolenia dla bezrobotnych oraz wskazówki publicznych służb zatrudnienia, która jednak często ma swoje słabe strony, takie jak niedocieranie do właściwych osób i niska skuteczność.

Coraz bardziej odczuwalne są społeczne skutki kryzysu. Rośnie **ubóstwo** i zagrożenie ubóstwem, a presja w dziedzinie wydatków publicznych prowadzi do trudnych kompromisów w zakresie usług i świadczeń socjalnych.

Bezrobocie osób młodych wzrosło dramatycznie; ich szanse na znalezienie pracy są dwa razy mniejsze niż dorosłych. W całej UE bezrobocie osób młodych wynosi 22 %, a w niektórych państwach członkowskich nawet 50 %. Obiecujące wydają się stosowane już gdzieś gwarancje dla młodzieży, które można by wprowadzić na większym obszarze UE, również przy wsparciu z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Postęp w rozwoju przystępnych cenowo placówek opieki nad dziećmi oraz nad osobami wymagającymi opieki, zmniejszenie różnic płacowych i poprawa traktowania pod względem podatkowym osoby będącej drugim źródłem dochodów w rodzinie są zbyt małe, aby znacząco zwiększyć **udział kobiet** w rynku pracy. Nadal nie przywiązuje się wystarczająco dużej wagi do strategii aktywnego starzenia się, w tym modernizacji organizacji pracy i szerszego dostępu do możliwości uczenia się przez całe życie, co ma zasadnicze znaczenie dla zwiększenia udziału, w szczególności starszych pracowników, w rynku pracy.

Niektóre państwa członkowskie wprowadziły szeroko zakrojone reformy **systemów płac i indeksacji**, tak aby zmiany płac lepiej odzwierciedlały zmiany wydajności w czasie. W pozostałych krajach poczyniono niewielkie postępy, ponieważ funkcjonowanie niektórych systemów indeksacji płac uznano w nich za potencjalne zagrożenie dla konkurencyjności. Kraje te będą musiały – w konsultacji z partnerami społecznymi – znaleźć sposób na zmniejszenie tego utrudnienia w przyszłości. W krajach z nadwyżkami na rachunku obrotów bieżących zauważalne jest pewne zrównoważenie na rzecz popytu krajowego, w tym poprzez wzrost płac, które powinno być kontynuowane. Należy dążyć do równowagi w zagwarantowaniu poziomu płac, który nie będzie ani na tyle wysoki, aby zniechęcał do zatrudniania szczególnie osób młodych i pracowników o niskich kwalifikacjach, ani na tyle niski, aby powodował ryzyko powstania pułapki ubóstwa pracujących.

Niektóre państwa członkowskie rozpoczęły daleko idące reformy **prawa pracy**, aby umożliwić bardziej elastyczne formy umów i warunków zatrudnienia, jednak w innych przypadkach proces reform wydaje się zbyt powolny, szczególnie biorąc pod uwagę obecną sytuację i ryzyko segmentacji rynku pracy, na którym duża część populacji wciąż ma niepewne zatrudnienie lub znajduje się poza rynkiem pracy. Kontrakty krótkoterminowe i inne wewnętrzne praktyki zwiększające elastyczność warunków zatrudnienia okazały się w kilku krajach skutecznym narzędziem utrzymania zatrudnienia w samym środku kryzysu, szczególnie w sektorze wytwórczym. Aby wspomóc tworzenie miejsc pracy, Komisja przedstawiła propozycje zachęcające państwa członkowskie do wzmocnienia polityki zatrudnienia⁹ w celu wykorzystania możliwości zatrudnienia w sektorach zielonej gospodarki, opieki zdrowotnej oraz ICT, gdzie zgodnie z szacunkami możliwe jest utworzenie ponad 20 mln miejsc pracy. Pomocny może być również EURES – system informacji o wolnych miejscach pracy w państwach członkowskich, wpływając na zwiększenie mobilności między państwami członkowskimi i dopasowanie umiejętności do wakatów w całej Unii.

Należy przyspieszyć obecne działania mające na celu rozwiązanie problemu **przedwczesnego kończenia nauki**, w tym stosowanie środków zapobiegawczych, a także reformę systemu edukacji i kształcenia zawodowego, między innymi w zakresie większego wykorzystania praktyk zawodowych. Ma to zasadnicze znaczenie dla szans zawodowych kolejnych pokoleń, ale także dla ogólnej konkurencyjności gospodarki, jako że UE pozostaje w tyle za swoimi głównymi partnerami handlowymi. Zmiany demograficzne niosą nowe zagrożenia niedopasowania umiejętności oraz braku pewnych kwalifikacji, a także dodatkowe wymogi dłuższej pracy i większej produktywności. Kilka krajów musi podjąć szczególne starania na rzecz zmniejszenia liczby uczniów przedwcześnie kończących naukę, aby poprawić szanse młodych osób na rynku pracy i

⁹ COM(2012) 173

zmniejszyć bezrobocie osób młodych. Ogólnie rzecz biorąc, wyniki edukacji, w tym kształcenia zawodowego i uniwersyteckiego, wymagają poprawy w całej Unii. W wielu państwach członkowskich programy praktyk mogłyby być bardziej rozwinięte. W ujęciu ogólnym, wiele pozostaje jeszcze do zrobienia w zakresie przewidywania przyszłych potrzeb rynku pracy oraz ich powiązania z kształceniem i szkoleniami w celu ułatwienia przejścia od kształcenia do zatrudnienia.

Modernizacja administracji publicznej

W zaleceniach dla poszczególnych krajów w zakresie administracji publicznej pojawiły się kwestie usług dla przedsiębiorstw, zwalczania opóźnień w systemie prawnym i stosowania administracji elektronicznej w celu ułatwienia kontaktu z obywatelami i przedsiębiorstwami. W kilku zaleceniach uwzględniono także kwestię wzmocnienia potencjału administracyjnego w kontekście funduszy strukturalnych UE.

Obecnie w całej UE **organy administracji publicznej** znajdują się pod presją: nie tylko muszą poradzić sobie z cięciami budżetu i personelu, lecz również dostosować się do coraz większych wymagań społecznych i gospodarczych. Wraz z postępującą integracją polityczną i gospodarczą muszą one również stosować coraz bardziej złożone i wymagające przepisy UE. Niewydolne organy administracji w poszczególnych państwach członkowskich stwarzają różnego rodzaju problemy, począwszy od trudności z prowadzeniem działalności gospodarczej przez nienależyte stosowanie unijnych funduszy aż po słabą transpozycję prawa UE. Aby sprostać wyzwaniu, jakim jest zagwarantowanie wysokiej jakości usług publicznych, konieczne są innowacje technologiczne i organizacyjne, takie jak zdecydowane przejście na administrację elektroniczną. Wiele organów administracji mogłoby skorzystać na bardziej intensywnej wymianie najlepszych praktyk. W wielu krajach konieczna jest poprawa skuteczności systemów **wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych**, zwłaszcza poprzez zmniejszenie zaległości, przyspieszenie postępowań sądowych oraz wprowadzenie alternatywnych form rozstrzygnięcia sporów.

Ze względu na presję na finanse publiczne, **fundusze UE** są niezbędne do stymulowania gospodarki i finansowania projektów zwiększających wzrost realizowanych w wielu krajach. Istnieje potrzeba wzmocnienia zarządzania instytucjami publicznymi poprzez dalsze doskonalenie służby cywilnej, poprawę zarządzania zasobami ludzkimi, zwiększenie zdolności analitycznych oraz zapewnienie ciągłości i stabilności kompetentnego personelu. Uproszczono przepisy na poziomie UE, a Komisja wspiera państwa członkowskie w działaniach mających na celu dalsze dostosowanie finansowania do potrzeb związanych ze wzrostem gospodarczym.

Wiele państw członkowskich powinno zwiększyć swoje wysiłki zmierzające do rozwiązania problemu oszustw podatkowych i uchylania się od płacenia podatków. We wszystkich państwach członkowskich istnieją szare strefy; niektóre z nich są bardzo dobrze rozwinięte. Problemy powstałe w wyniku oszustw podatkowych i uchylania się od płacenia podatków należy rozwiązywać na różnych poziomach, poprzez: starania państw członkowskich na rzecz skuteczniejszego ściągania podatków; wzmocnioną i skuteczną współpracę między państwami członkowskimi; jasną i spójną politykę UE wobec państw trzecich, mającą na celu zagwarantowanie możliwości walki z problemem oszustw podatkowych i uchylania się od płacenia podatków, który wynika z wykorzystywania systemów prawnych niektórych państw spoza UE niestosujących

równoważnych standardów; skoordynowaną i skuteczną politykę w stosunku do państw trzecich.

4. WNIOSKI

Kryzys obnażył głęboko zakorzenione zaburzenia równowagi makroekonomicznej oraz brak koniecznych reform w całej UE. Problemy te zaczęły być odczuwalne dopiero po jakimś czasie; również przywrócenie gospodarce UE solidnych podstaw wymagać będzie czasu. Analiza przeprowadzona w kontekście europejskiego semestru 2012 pokazuje, że nowe zarządzanie gospodarcze UE zaczyna działać, pomagając państwom członkowskim skoncentrować się na najważniejszych reformach, które przyniosą trwałe wzrost i nowe miejsca pracy. Widać również, że państwa członkowskie w swoich decyzjach dotyczących konsolidacji fiskalnej nie zawsze wybierają rozwiązania najbardziej sprzyjające wzrostowi.

Ogólnie rzecz biorąc, w ciągu najbliższych dwunastu miesięcy większą wagę należy przywiązywać do środków służących wzrostowi i traktować je jako kwestię priorytetową, przy jednoczesnym kontynuowaniu konsolidacji fiskalnej i stabilizacji sektora finansowego. Musi się to odbywać w sposób skoordynowany na szczeblu krajowym oraz unijnym, tak aby środki w zakresie polityk i reform mogły zostać w pełni wykorzystane.

Poprzez propozycje zawarte w niniejszym komunikacie oraz w bardziej szczegółowych zaleceniach dla poszczególnych krajów Komisja proponuje konkretne środki, które mogą pomóc UE powrócić na ścieżkę wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy, co doprowadzi do podniesienia poziomu życia, zmniejszenia ubóstwa i zapewnienia bardziej zrównoważonego wzrostu gospodarczego w przyszłości. Zalecenia te należy wykonać w trybie priorytetowym. Komisja będzie stosować wszelkie narzędzia nowych ram zarządzania w celu monitorowania i oceny postępów w nadchodzącym roku.

Jednocześnie Komisja będzie nadal koncentrować się na pełnej realizacji mapy drogowej z października 2011 r. dla zapewnienia wyważonego podejścia mającego na celu pomóc UE wyjść z kryzysu.

Komisja będzie ściśle współpracowała z państwami członkowskimi i instytucjami europejskimi w celu realizacji swojej inicjatywy wzrostu gospodarczego oraz w celu stworzenia podstaw i perspektyw czasowych koniecznych do utworzenia pełnej unii gospodarczej i walutowej.

Załącznik 1: europejski semestr

Załącznik 2: wyniki szczegółowych analiz i procedury nadmiernego deficytu

ZALĄCZNIK 1: EUROPEJSKI SEMESTR KOORDYNACJI POLITYKI

W marcu 2010 r. Komisja zaproponowała, a Rada Europejska poparła **strategię „Europa 2020”**. Jest to strategia wzrostu UE na nadchodzące dziesięciolecie. Wyznaczono w niej pięć celów przewodnich w obszarze zatrudnienia, badań i rozwoju, klimatu i energii, edukacji oraz zwalczania ubóstwa. W marcu 2011 r. 23 państwa członkowskie uzgodniły również **pakt euro plus** w celu wzmożenia koordynacji reform w dziedzinach nie w pełni objętych działaniami na szczeblu UE (patrz ramka).

Komisja zaproponowała również, a współprawodawcy UE zatwierdzili, pakiet sześciu wniosków ustawodawczych dotyczących zarządzania gospodarczego, który wszedł w życie dnia 13 grudnia 2011 r. To nowe prawodawstwo dało Unii nowe i skuteczne narzędzia lepszego monitorowania polityki gospodarczej i fiskalnej państw członkowskich oraz egzekwowania przepisów. Zmieniono dzięki niemu **pakt stabilności i wzrostu** w celu wzmocnienia zbiorowego nadzoru finansów publicznych. Znacznie większy nacisk kładzie się na kryterium wskaźnika zadłużenia zawarte w traktacie; wprowadzono także nowe mechanizmy egzekwowania prawa (w tym sankcje) zarówno w części zapobiegawczej, jak i naprawczej.

Uznając znaczenie zdecydowanego zwalczania zaburzeń równowagi makroekonomicznej o charakterze pozafiskalnym, poszerzono także ramy nadzoru w drodze **nowej procedury dotyczącej zaburzenia równowagi makroekonomicznej**. Ma ona na celu zapobieganie powstawaniu zaburzeń równowagi, które stwarzają zagrożenie dla stabilności gospodarczej. W przypadku utrzymania się braku równowagi procedura ta zapewni podjęcie działań naprawczych. Nowa procedura obejmuje system sankcji nakładanych w sytuacji powtarzającej się niezgodności z uzgodnionymi działaniami. Przy użyciu nowej procedury, pierwsze opracowane przez Komisję sprawozdanie w ramach mechanizmu ostrzegania zostało opublikowane w lutym 2012 r. Zgodnie z ustaleniami tego sprawozdania, pierwsza grupa szczegółowych analiz dotyczyła dwunastu krajów (Belgii, Bułgarii, Danii, Hiszpanii, Francji, Włoch, Cypru, Węgier, Słowenii, Finlandii, Szwecji oraz Zjednoczonego Królestwa)¹⁰.

Aby wspólnie osiągnąć te cele i połączyć wszystkie zobowiązania, zapewnić lepszą koordynację *ex ante* i późniejsze monitorowanie decyzji, w 2011 r. państwa członkowskie po raz pierwszy uzgodniły i zastosowały nowy sposób koordynacji polityk krajowych, **europejski semestr koordynacji polityki**.

Cykl rozpoczyna publikacja przez Komisję Europejską rocznej analizy wzrostu gospodarczego (AGS), zawierającej ocenę wyzwań gospodarczych oraz określającej priorytety dla całej UE. Roczna analiza wzrostu gospodarczego jest przedstawiana Parlamentowi Europejskiemu i stanowi podstawę do dyskusji szefów państw i rządów na wiosennym szczycie Rady Europejskiej. Na podstawie ich wskazówek w kwietniu państwa członkowskie przedstawiają programy stabilności lub konwergencji (pokazujące stan ich finansów publicznych) oraz krajowe programy reform (zawierające środki na rzecz zwiększenia wzrostu gospodarczego i zatrudnienia), tak by Komisja mogła je jednocześnie ocenić. Ocena Komisji ma formę wniosków dotyczących rocznych zaleceń dla poszczególnych krajów, które są następnie omawiane przez różne składy Rady, a później zatwierdzane przez Radę Europejską na początku lata przed ostatecznym przyjęciem przez Radę. W drugiej połowie roku państwa członkowskie finalizują prace

¹⁰ „Krajów objętych programem” (Grecji, Irlandii, Portugalii i Rumunii) nie objęto analizą.

nad budżetami krajowymi i strategiami reform, a Komisja oraz właściwe organy UE omawiają i monitorują wyniki i postępy.

Przyjęty dziś pakiet toruje drogę dla przyjęcia drugiego europejskiego semestru koordynacji polityki na posiedzeniu Rady Europejskiej w czerwcu 2012 r. W porównaniu z rokiem ubiegłym skuteczność procesu i wpływ wytycznych są dodatkowo zwiększone doświadczeniem wyniesionym z wykonania zaleceń z 2011 r., wynikami szczegółowych analiz przeprowadzonych w 12 państwach członkowskich oraz większym automatyzmem, jaki powinien nastąpić w przyjmowaniu proponowanych zaleceń dotyczących podjęcia działań.

Pakt euro plus

Te państwa członkowskie, które przystąpiły do paktu euro plus – wszystkie państwa strefy euro oraz Bułgaria, Dania, Łotwa, Litwa, Polska i Rumunia – zobowiązały się do daleko idących reform w czterech obszarach objętych przez pakt: wspieranie konkurencyjności, wspieranie wzrostu zatrudnienia, zwiększanie stabilności budżetowej oraz wzmocnienie stabilności finansowej. Zobowiązały się one również do uczestnictwa w zorganizowanej dyskusji nad kwestiami polityki podatkowej. Zobowiązania państw członkowskich uczestniczących w pakcie zostały odzwierciedlone w ich programach stabilności lub konwergencji oraz krajowych programach reform.

W 2011 r. ogłoszono pierwszą serię zobowiązań krajowych, a Komisja ujęła je w swoich sprawozdaniach przy wydawaniu zeszłorocznych zaleceń. Jak wynika z programów krajowych z 2012 r., stopień wykonania podjętych w przeszłości zobowiązań znacznie różni się w poszczególnych państwach członkowskich i obszarach polityki. W wielu przypadkach rządy podjęły pierwsze kroki, proponując przepisy, które nie zostały jeszcze przyjęte i których skutki są nadal niepewne. Państwa członkowskie poważnie potraktowały zobowiązania związane ze stabilnością budżetową i przedstawiły wnioski legislacyjne dotyczące systemów emerytalnych i krajowych przepisów budżetowych. Jednak w wielu przypadkach przyjęcie nowego prawodawstwa opóźnia się, co odsuwa termin wdrożenia. Postęp osiągnięto też w odniesieniu do zobowiązań dotyczących wspierania wzrostu zatrudnienia, zwłaszcza dzięki reformom na rzecz zwiększenia udziału w rynku pracy, jak również w zakresie wspierania konkurencyjności, gdzie główny nacisk położono na rozwój otoczenia biznesu.

Komisja przedstawia swoją ocenę w dokumentach roboczych służb Komisji załączonych do niniejszego pakietu i będzie nadal monitorować wdrażanie zobowiązań w ramach europejskiego semestru.

TABELA 1: PRZEGLĄD ZALECEŃ DLA POSZCZEGÓLNYCH KRAJÓW NA LATA 2012-2013 *

	Finanse publiczne				Sektor finansowy			Reformy strukturalne zwiększające wzrost					Rynek pracy				
	Stabilne finanse publiczne	System emerytalny i opieki zdrowotnej	Ramy fiskalne	Podatki	Bankowość	Rynek nieruchomości	Dostęp do finansowania	Sektory sieciowe	Konkurencyjność w sektorze usług	Usługi publiczne i regulacje	B+R i innowacje	Efektywne wykorzystywanie zasobów	Udział w rynku zatrudnienia	Aktywna polityka zatrudnienia	Mechanizmy ustalania wynagrodzeń	Flexicurity na rynku pracy	Kształcenie
AT																	
BE																	
BG																	
CY																	
CZ																	
DE																	
DK																	
EE																	
ES																	
FI																	
FR																	
HU																	
IT																	
LT																	
LU																	
LV																	
MT																	
NL																	
PL																	
SE																	
SI																	
SK																	
UK																	

* W przypadku Irlandii, Grecji, Portugalii i Rumunii jedynym zaleceniem jest wdrożenie istniejących zobowiązań wynikających z programów pomocy finansowej UE/MFW.

TABELA 2: PRZEGLĄD CELÓW STRATEGII „EUROPA 2020”¹¹

Symbol „*” dodaje się w przypadku, gdy docelowy poziom krajowy jest wyrażony wskaźnikiem innym niż wskaźnik celu przewodniego UE.

Cele państw członkowskich	Stopa zatrudnienia (w %)	B+R w % PKB	Cele ograniczenia emisji (por. z poziomami z 2005) ¹²	Energia odnawialna	Efektywność energetyczna – ograniczenie zużycia energii w Mtoe ¹³	Przedwczesne kończenie nauki w%	Szkolnictwo wyższe w %	Zmniejszenie liczby ludności zagrożonej ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w liczbie osób)
Cel przewodni UE	75%	3%	-20% (w porównaniu z poziomem z 1990 r.)	20%	20% wzrost efektywności energetycznej równy 368 Mtoe	10%	40%	20 000 000
Szacowany poziom w UE	73,70-74%	2,65-2,72%	-20% (w porównaniu z poziomem z 1990 r.)	20%	206,5	10,3-10,5%	37,6-38,0%¹⁴	
AT	77-78%	3,76%	-16%	34%	7,16	9,5%	38% (łącznie z ISCED 4a, które w 2010 r. wynosiło ok. 12%)	235 000
BE	73,2%	3,0%	-15%	13%	9,80	9,5%	47%	380 000
BG	76%	1,5%	20%	16%	3,20	11%	36%	260 000*
CY	75-77%	0,5%	-5%	13%	0,46	10%	46%	27 000
CZ	75%	1% (tylko w sektorze publicznym)	9%	13%	n.d.	5,5%	32%	Utrzymanie liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym na poziomie z 2008 r. (15,3% całkowitej populacji) i starania na rzecz jej zmniejszenia o 30 000
DE	77%	3%	-14%	18%	38,30	<10%	42% (w tym ISCED4, które w 2010 r. wynosiło 11,4%)	320 000 (długoterminowo bezrobotnych)*

¹¹ Cele krajowe określone w krajowych programach reform z kwietnia 2012 r.

¹² Cele w zakresie ograniczania emisji krajowych, określone w decyzji 2009/406/WE (decyzji dotyczącej wspólnego wysiłku redukcyjnego), dotyczą emisji nieobjętych unijnym systemem handlu uprawnieniami do emisji. Emisje objęte unijnym systemem handlu uprawnieniami do emisji zostaną ograniczone o 21% w stosunku do poziomu z 2005 r. Odnosna całkowita redukcja emisji będzie wynosić -20% w porównaniu z poziomem z 1990 r.

¹³ Należy zauważyć, że prognozy krajowe różnią się również co do roku bazowego (lat bazowych), stanowiącego podstawę szacunków oszczędności.

¹⁴ Kalkulacja nie obejmuje ISCED 4 (Niemcy, Austria), i Zjednoczonego Królestwa; wynik uwzględniający ISCED 4: 40,0-40,4%.

DK	80%	3%	-20%	30%	0,83	<10%	Co najmniej 40%	22 000 (osób mieszkających w gospodarstwach domowych z bardzo małą intensywnością pracy)*
EE	76%	3%	11%	25%	0,71	9,5%	40%	zmniejszenie grupy osób zagrożonych ubóstwem o 61 860 osób*
EL	70%	Brak danych na temat celu	-4%	18%	2,70	poniżej 10%	32%	450 000
ES	74%	3%	-10%	20%	25,20	15%	44%	1 400 000 - 1 500 000
FI	78%	4%	-16%	38%	4,21	8%	42% (wąska definicja krajowa)	150 000
FR	75%	3%	-14%	23%	34,00	9,5%	50%	Zmniejszenie stopy zagrożenia ubóstwem zakotwiczonej w czasie o jedną trzecią w okresie 2007-2012 lub o 1 600 000 osób*
HU	75%	1,8%	10%	14,65%	2,96	10%	30,3%	450 000
IE	69-71%	ok. 2% 2.5% PNB)	-20%	16%	2,75	8%	60%	200 000*
IT	67-69%	1,53%	-13%	17%	27,90	15-16%	26-27%	2 200 000
LT	72,8%	1,9%	15%	23%	1,14	<9%	40%	170 000
LU	73%	2,3-2,6%	-20%	11%	0,19	<10%	66%	6 000
LV	73%	1,5%	17%	40%	0,67	13,4%	34-36%	121 000*
MT	62,9%	0,67%	5%	10%	0,24	29%	33%	6 560
NL	80 %	2,5 %	-16%	14%	n.d.	<8 %	>40% 45% spodziewane w 2020 r.	93 000*
PL	71%	1,7%	14%	15,48%	13,6	4,5%	45%	1 500 000
PT	75%	3%	1%	31%	6,00	10%	40%	200 000
RO	70%	2%	19%	24%	10,00	11,3%	26,7%	580 000
SE	Dużo ponad 80%	Ok. 4%	-17%	49%	12,80	<10%	40-45%	Zmniejszenie odsetka kobiet i mężczyzn niestanowiących siły roboczej (z wyjątkiem studentów dziennych), długotrwale bezrobotnych lub osób przebywających na długookresowym zwolnieniu chorobowym do poziomu znacznie poniżej 14%*

SI	75%	3%	4%	25%	n.d.	5%	40%	40 000
SK	72%	1%	13%	14%	1,65	6%	40%	170 000
UK	Brak celu w KPR	Brak celu w KPR	-16%	15%	n.d.	Brak celu w KPR	Brak celu w KPR	Istniejące cele liczbowe zawarte w ustawie z 2010 r. o ubóstwie dzieci*

ZALĄCZNIK 2: WYNIKI SZCZEGÓŁOWYCH ANALIZ

Dnia 14 lutego 2012 r. Komisja Europejska przedstawiła swoje pierwsze sprawozdanie w ramach mechanizmu ostrzegania, przygotowane zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1176/2011 w sprawie zapobiegania zaburzeniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania. W sprawozdaniu w ramach mechanizmu ostrzegania zbadano sytuację wszystkich państw członkowskich, z wyjątkiem czterech krajów objętych programem (Grecja, Irlandia, Portugalia i Rumunia). Na podstawie ekonomicznej interpretacji tablicy wyników wczesnego ostrzegania Komisja uznała, że dalsza gruntowna analiza rozwoju sytuacji makroekonomicznej była uzasadniona w przypadku następujących dwunastu państw członkowskich: **Belgii, Bulgarii, Danii, Hiszpanii, Francji, Włoch, Cypru, Węgier¹⁵, Słowenii, Finlandii, Szwecji i Zjednoczonego Królestwa.**

W odniesieniu do każdego z tych krajów służby Komisji przeprowadziły szczegółowe analizy. Zostały one opublikowane jako dokumenty robocze służb Komisji i stanowią część niniejszego pakietu ustawodawczego. Zgodnie z obowiązującymi przepisami¹⁶ do przygotowania tych analiz wykorzystano specjalne inspekcje w celu ustalenia faktów. Niniejszy komunikat spełnia wymogi określone w art. 5 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011, zgodnie z którym Komisja powinna informować Radę i Parlament Europejski o wynikach szczegółowych analiz i podać je do wiadomości publicznej.

Na podstawie szczegółowych analiz przeprowadzonych zgodnie z art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 Komisja stwierdziła, że konieczne jest zarządzenie następującym przypadkom zaburzenia równowagi makroekonomicznej (w niektórych przypadkach pilnie):

- W **Belgii** występują *zaburzenia równowagi makroekonomicznej*. Należy zwrócić uwagę w szczególności na rozwój sytuacji makroekonomicznej w dziedzinach zewnętrznej konkurencyjności towarów i zadłużenia, a szczególnie wysoki poziom długu publicznego, tak aby zapobiec niekorzystnym skutkom dla funkcjonowania gospodarki.
- W **Bulgarii** występują *zaburzenia równowagi makroekonomicznej*. Należy zwrócić uwagę w szczególności na poziom zadłużenia zagranicznego, jak również pewne zmiany makroekonomiczne dotyczące procesu delewarowania w sektorze przedsiębiorstw i procesu dostosowywania rynku pracy, tak aby zapobiec niekorzystnym skutkom dla funkcjonowania gospodarki.
- W **Danii** występują *zaburzenia równowagi makroekonomicznej*. Należy zwrócić uwagę w szczególności na niektóre aspekty rozwoju sytuacji makroekonomicznej, szczególnie te leżące u podstaw konkurencyjności zewnętrznej i potencjalnych zagrożeń związanych z zadłużeniem gospodarstw domowych, tak aby zapobiec niekorzystnym skutkom dla funkcjonowania gospodarki.

¹⁵ W listopadzie 2011 r. rząd węgierski zwrócił się do UE i MFW z formalnym wnioskiem o zapobiegawczą pomoc finansową.

¹⁶ Zgodnie z art. 5 ust. 1 i art. 13 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011, szczegółowe analizy przeprowadza się w powiązaniu z inspekcjami nadzoru. Inspekcje przeprowadzono na poziomie służb w okresie między marcem a kwietniem.

- W **Hiszpanii** występują *bardzo poważne zaburzenia równowagi makroekonomicznej*. W szczególności takie aspekty sytuacji makroekonomicznej jak znaczny poziom zadłużenia w sektorze prywatnym, znaczący ujemny bilans płatniczy oraz sektor finansowy, na które wpływ miała sytuacja na rynku mieszkaniowym, wymagają uważnego monitorowania i natychmiastowego uwzględnienia w polityce gospodarczej, tak aby zapobiec niekorzystnym skutkom dla funkcjonowania gospodarki oraz unii gospodarczej i walutowej.
- We **Francji** występują *poważne zaburzenia równowagi makroekonomicznej*. Należy zwrócić uwagę w szczególności na rozwój sytuacji makroekonomicznej w dziedzinach działalności wywozowej i konkurencyjności, tak aby zapobiec niekorzystnym skutkom dla funkcjonowania gospodarki.
- We **Włoszech** występują *poważne zaburzenia równowagi makroekonomicznej*. Należy zwrócić uwagę w szczególności na wysokie zadłużenie publiczne i rozwój sytuacji makroekonomicznej w dziedzinie działalności wywozowej, jako że od czasu przyjęcia euro konkurencyjność zewnętrzna Włoch spada. Biorąc pod uwagę wysoki poziom długu publicznego, kluczowym priorytetem powinno być zwiększenie potencjału wzrostu, tak aby zapobiec niekorzystnym skutkom dla funkcjonowania gospodarki.
- Na **Cyprze** występują *bardzo poważne zaburzenia równowagi makroekonomicznej*. W szczególności zmiany makroekonomiczne zauważalne w rachunku obrotów bieżących, finansach publicznych i sektorze finansowym wymagają uważnego monitorowania i natychmiastowego uwzględnienia w polityce gospodarczej, tak aby zapobiec niekorzystnym skutkom dla funkcjonowania gospodarki oraz unii gospodarczej i walutowej.
- Na **Węgrzech** występują *poważne zaburzenia równowagi makroekonomicznej*. Należy zwrócić baczniejszą uwagę szczególnie na niektóre zmiany makroekonomiczne, takie jak wysoka ujemna wielkość międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto oraz dług publiczny, tak aby zapobiec poważnym niekorzystnym skutkom dla funkcjonowania gospodarki. W związku z oceną skutecznych działań i zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie Funduszu Spójności UE, Komisja przyjęła również wniosek dotyczący decyzji Rady o zniesieniu dokonanego w marcu 2012 r. zawieszenia zobowiązań z Funduszu Spójności.
- Na **Słowenii** występują *poważne zaburzenia równowagi makroekonomicznej*. Uważnego monitorowania wymagają w szczególności zmiany makroekonomiczne dotyczące procesu delewarowania w sektorze przedsiębiorstw i stabilności banków, a także niekorzystne – ale mniej palące – zmiany w konkurencyjności zewnętrznej, tak aby zapobiec niekorzystnym skutkom dla funkcjonowania gospodarki.
- W **Finlandii** występują *zaburzenia równowagi makroekonomicznej*. Należy zwrócić uwagę w szczególności na zmiany makroekonomiczne dotyczące konkurencyjności, tak aby zapobiec niekorzystnym skutkom dla funkcjonowania gospodarki.

- W **Szwecji** występują *zaburzenia równowagi makroekonomicznej*. Należy zwrócić uwagę w szczególności na zmiany makroekonomiczne dotyczące zadłużenia w sektorze prywatnym i sytuacji na rynku mieszkaniowym, tak aby zapobiec niekorzystnym skutkom dla funkcjonowania gospodarki.
- W **Zjednoczonym Królestwie** występują *zaburzenia równowagi makroekonomicznej*. Należy zwrócić uwagę w szczególności na zmiany makroekonomiczne dotyczące zadłużenia gospodarstw domowych i sytuacji na rynku mieszkaniowym, a także niekorzystne zmiany w zakresie konkurencyjności zewnętrznej, tak aby zapobiec niekorzystnym skutkom dla funkcjonowania gospodarki.

Zaburzenia te będą przedmiotem działań następczych w ramach prewencyjnej części procedury dotyczącej nadmiernego zakłócenia równowagi makroekonomicznej i zostały włączone do zaleceń dla poszczególnych krajów w ramach europejskiego semestru.